

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 355/08-66

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. F., T., zastúpenej advokátom JUDr. K. Š., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 30 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj s čl. 4 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím S. č. 5252203740 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2008 doručená sťažnosť Ing. A. F., T. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 30 ods. 1 listiny, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 ústavy, ako aj s čl. 4

ods. 2 listiny rozhodnutím S. (ďalej len „S.“) č. 5252203740. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. augusta 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 23. mája 2005 uplatnila nárok na dôchodkovú dávku a na jej výplatu tým, že po prvýkrát požiadala príslušnú organizačnú zložku S. o spísanie žiadosti o priznanie dôchodkovej dávky. Takúto žiadosť 8. júna 2005 zodpovedná pracovníčka príslušnej pobočky S. so sťažovateľkou aj spísala. Touto žiadosťou si sťažovateľka uplatnila svoje základné právo podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 30 ods. 1 listiny. Žiadala priznať nárok na dôchodok, t. j. nárok na odchod do predčasného starobného dôchodku od 1. júna 2005. Spísaním žiadosti 8. júna 2005 začalo v jej veci dávkové konanie. Dňa 27. júla 2005 vydala S. právny akt označený ako „rozhodnutie“ č. 5252203740 o priznaní predčasného starobného dôchodku od 1. júna 2005. Táto písomnosť bola sťažovateľke doručená 19. augusta 2005. Uvedený akt je nulitný a S. ním prekročila svoju rozhodovaciu právomoc. Nejde o rozhodnutie o dávke, ktoré by bolo vydané v súlade s právomocou S., ale o neoprávnený zásah do práv sťažovateľky. O návrhu sťažovateľky z 8. júna 2005 dosiaľ S. nerozhodla, teda koná so zbytočnými prietrahmi. Sťažovateľka ako osoba neznalá práva podala 25. augusta 2005 žalobu proti uvedenému aktu, ktorú potom doplnila ďalšími dvoma podaniami. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 34 Sd 54/2006 z 25. apríla 2006 bol akt S. ako vecne správny potvrdený. Krajský súd nesplnil svoju povinnosť skúmať rozhodovacie právomoci S. a nepoučil sťažovateľku o jedinej možnosti efektívnej a účinnej ochrany jej práv porušených zásahom zo strany S., a to podaním sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu 22. mája 2006 odvolanie. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 So 70/2006 z 25. apríla 2007 bol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdený. Najvyšší súd dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je opodstatnené. Rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľke doručený 8. júna 2007. Keďže akt S. treba považovať za nulitný (paakt), to isté sa vzťahuje aj na rozhodnutia všeobecných súdov. Sťažovateľka sa v tejto súvislosti obrátila aj na ústavný súd, ktorý uznesením č. k. I. ÚS 200/08-134 zo 4. júna 2008 doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľky 23. júna 2008 odmietol jej sťažnosť pre zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a listiny rozhodnutím S. č. 5252203740 s tým, aby akt z 27. júla 2005 bol zrušený a Sociálnej poisťovni bolo zakázané pokračovať v porušovaní označených práv. Požaduje tiež náhradu trov konania. Sťažnosť považuje za včas podanú, lebo zákonná dvojmesačná lehota plynie odo dňa doručenia uznesenia ústavného súdu, k čomu došlo 23. júna 2008.

Z uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 200/08-134 zo 4. júna 2008 vyplýva, že ním bola odmietnutá sťažnosť podaná sťažovateľkou proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 So 70/2006 z 25. apríla 2007. Ústavný súd považoval sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a to pokiaľ ide o skutkové a právne posúdenie merita veci najvyšším súdom. V súvislosti s namietaným porušením procesných práv (prerokovanie veci verejne, v prítomnosti účastníka konania s možnosťou vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a s právom poznať vyjadrenie protistrany v odvolacom konaní) mohla sťažovateľka podať proti rozsudku najvyššieho súdu dovolanie, a preto v tejto časti nebolo v právomoci ústavného súdu poskytnúť ochranu jej označeným právam.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiu S. č. 5252203740 z 27. júla 2005 pre porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 30 ods. 1 listiny, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 ústavy, ako aj s čl. 4 ods. 2 listiny treba považovať za oneskorene podanú.

Rozhodnutie S. bolo sťažovateľke podľa jej vlastného tvrdenia doručené ešte 19. augusta 2005. Keďže sťažnosť ústavnému súdu bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. augusta 2008, stalo sa tak dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého treba zákonnú lehotu počítať od 23. júna 2008, keď bolo doručené uznesenie ústavného súdu o odmietnutí sťažnosti, je neakceptovateľné. Ústavný súd neposudzoval sťažnosť proti S., ale proti odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny. Rozhodnutie o tejto časti sťažnosti nie je v právomoci ústavného súdu.

Sťažovateľka v tejto súvislosti tvrdí, že S. poisťovňa je nečinná, keďže o jej návrhu z 23. mája 2005, resp. z 8. júna 2005 nebolo dosiaľ vôbec rozhodnuté. S. totiž podľa sťažovateľky nerozhodla o jej návrhu, ale o niečom inom, čo sťažovateľka nepožadovala a o čom S. ani nebola oprávnená rozhodovať.

Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Z ustanovenia § 250t Občianskeho súdneho poriadku (konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa piatej časti štvrtej hlavy v rámci správneho súdnictva) vyplýva, že pokiaľ fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby všeobecný súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Nemôžu byť pochybnosti o tom, že S. je súčasťou orgánov verejnej správy. Pokiaľ je preto podľa názoru sťažovateľky nečinná, právomoc poskytnúť ochranu jej právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny má všeobecný súd v rámci správneho súdnictva. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2008